

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 35

(2000-2001)

Billighetserstatninger av statskassen

*Tilråding fra Justis- og politidepartementet av 15. desember
2000, godkjent i statsråd samme dag.*

1 Billighetserstatningsordningen generelt - retningslinjer og organisering

I retningslinjene for behandling av billighetserstatningssaker som ble vedtatt av Stortinget 26. oktober 1999 og trådte i kraft 20. november 1999, ble klageretten opphevet for vedtak fattet av Billighetserstatningsutvalget etter retningslinjenes ikrafttreden.

Klagene som fremmes i denne proposisjonen ble fremsatt for Justisdepartementet før 20. november 1999.

Departementet antar at klagesaker som fortsatt verserer, vil kunne samles i en proposisjon som kan fremmes i vårsesjonen 2001

2 Billighetserstatningsutvalgets arbeid

Etter redegjørelsen for Billighetserstatningsutvalgets arbeid inntatt i St.prp. nr. 76 (1999-2000) har Billighetserstatningsutvalget hatt 2 møter og behandlet til sammen 225 saker. Det er innvilget billighetserstatning i 90 av disse sakene med til sammen kr 7 235 000,-. Erstatningsutbetalingene i de enkelte sakene ligger mellom kr 30 000,- og kr 200 000,-.

Utskrift av Billighetserstatningsutvalgets vedtak og dokumentene i klagesakene følger vedlagt som utrykt vedlegg.

3 Klagesaker

Sak nr. 1

NN, født 1935, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull behandling av tuberkulose.

Statens helsetilsyn viste til at det var tuberkuløs belastning i slekten og at det ble påvist at søker var blitt tuberkulosesmittet ved en skoleundersøkelse i 1947. Høsten 1948 og våren 1949 var søker plaget av ryggsmarter uten at det ved legekonsultasjon ble rekvirert røntgenundersøkelse. Helsetilsynet påpekte at med den tuberkulosesmitten som var påvist i 1947, burde røntgenundersøkelse av ryggen vært utført på et tidligere tidspunkt. En slik undersøkelse kunne ha gjort det mulig å begrense skadevirkningene. Helsetilsynet mente i tillegg at søker burde ha vært gitt muligheten til medikamentell behandling for å begrense skaden. Helsetilsynet anbefalte billighetserstatning med kr 150 000,-.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering og konklusjon, men var av den oppfatning at det anbefalte beløpet var satt noe høyt sett i forhold til det offentliges forhold og at annen behandling ikke med sikkerhet hadde hindret utviklingen. Billighetserstatning ble tilkjent med kr 100 000,-.

Søkeren har klaget over erstatningens størrelse. Han viser til journalen fra Rikshospitalets nevrokirurgiske avdeling som ble tilgjengelig for ham først etter at saken var avgjort av Billighetserstatningsutvalget. Han mener at det i journalen fremkommer opplysninger som fjerner den tvilen som var tilstede under første gangs behandling av søknaden. Søker anfører at erstatningsbeløpets størrelse i seg selv er uvesentlig, men at det viser at han ikke er blitt forstått fullt ut. Han peker videre på at han har mistet evnen til å gå, er impotent, at han må bruke klyster hver dag for å tømme tarmen og at han må tømme blæren 4 ganger i døgnet.

Helsetilsynet viser til sin tidligere tilråding om billighetserstatning på kr 150 000,-, og opprettholder denne.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 2

NN, født 1925, har søkt om billighetserstatning av statskassen for skader som følge av strålebehandling mot halsen. Søker har utviklet bindevevsdannelse i halsregionen, smerter, ubehag og bevegelsesinnskrenkninger i nakken, samt tosidig lammelse av stemmebåndene. Fra 1992 har det vært nødvendig med kunstig luftrørsåpning.

Helsetilsynet viste til at søker har fått omfattende behandling som i det vesentligste har vært korrekt, men at stråledosene som ble gitt kunne vært mindre. Videre ble det anført at man kunne brukt en annen type strålebehandling. Det er liten tvil om at strålingen er årsaken til søkers senplager. Helsetilsynet bemerket i tillegg at selv om bindevevsdannelse normalt var en innkal-

kulert risiko, var hans plager langt større enn hva som kunne ansees påregnelig, og anbefalte derfor en billighetserstatning på kr 100 000,-.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helseilsynets vurdering og konklusjon, og søker ble innvilget billighetserstatning med kr 100 000,-.

Søker klager fordi han synes erstatningen er altfor liten, at han har store smerter og at han har måttet slutte å arbeide tidlig i livet. Det siste har redusert pensjonsgrunnlaget.

Helsetilsynet viser til at det ikke er gitt nye medisinske opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 3

NN, født 1930, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av skade etter radiumbehandling.

Statens helsetilsyn viste til at søker ble født med navlesnor rundt halsen og at det som følge av dette utviklet seg blåfarging av huden på hals, hake og underleppe. For å fjerne misfargingen ble det gitt gjentatte behandlinger med radium, som var en fremgangsmåte som ble brukt på den tiden. Også kjeveben, tenner og tannanlegg ble imidlertid utsatt for stråling i den forbindelse. Dette har medført en kronisk smertetilstand og varige benskader. Helsetilsynet fant at søker hadde kommet spesielt uheldig ut av sitt møte med helsevesenet, og anbefalte billighetserstatning med kr 75 000,-.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helseilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble innvilget med kr 75 000,-.

I klagen anfører søker at hun bør tilkjennes et høyere beløp som står i rimelig forhold til den feilbehandlingen hun ble utsatt for og de lidelsene hun er påført.

Statens helsetilsyn viser til at det ikke har fremkommet nye medisinske opplysninger, og finner ikke grunn til å endre sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 4

NN, født 1930, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av påstand om feilbehandling etter fjerning av høyre bryst samt strålebehandling av eggstokkene.

Statens helsetilsyn viste til at en spesialist i reumatiske sykdommer hadde nevnt at plagene til søker kunne skyldes en tilstand med ukjent årsak (Sjögrens syndrom), men at det ikke var andre opplysninger som støttet dette. Helsetilsynet viste videre til at røntgenbehandlingene hun fikk i 1977 etter operasjonen for brystkreft, var velbegrunnede og rutinemessige og at bivirkningene var kjente og påregnelige. Bivirkningene representerte ikke noe uheldig møte med helsevesenet, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helse-tilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at når Helsetilsynet uttaler at hennes plager kan skyldes Sjøgrens syndrom, burde hun ha blitt innkalt til oppfølging. Videre anfører hun at Helsetilsynet uriktig har lagt til grunn at hun har samtykket i strålebehandlingen. Først i den senere tid er hun gjort kjent med at hensikten med bestrålingen var kastrering og ikke å bli kvitt eventuelle kreftceller i livmoren. Hun mener at hun må ansees å ha kommet spesielt uheldig ut. Til tross for faren for ny kreft, har hun på grunn av svært store plager startet hormonbehandling på eget ansvar.

Statens helsetilsyn viser til at strålebehandlingen og stråledosene som ble gitt var i samsvar med praksis i 1977 og presiserer at de ikke har lagt til grunn at søker har Sjøgrens syndrom. Helsetilsynet uttaler videre at den røntgenologiske kastraksjonsbehandlingen var i samsvar med den tids opplegg i forbindelse med behandling av brystkreft og i tråd med hevdvunnen medisinsk praksis. I tillegg bemerkes at søkers klimakteriske plager må vurderes som påregnelige og at det ikke er godtgjort noen sammenheng mellom kastraksjonsbehandlingen og hennes senere plager. Statens helsetilsyn opprettholder derfor sin tidligere tilråding i saken.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 5

NN, født 1943, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunn av gal diagnose og feilaktig medisinsk behandling av hennes hoftelidelse i barndommen.

Statens helsetilsyn viste til at søknaden inneholdt en rekke misforståelser fra søkers side av hva som ville vært hensiktsmessig behandling av lidelsen. Helsetilsynet la til grunn at søkers plager mest sannsynlig stammer fra medfødt hofteliddysplasi, men kunne ikke fastslå om behandlingen av henne var tilfredsstillende, da dokumentasjonen i saken var mangelfull. Helsetilsynet fant det dermed ikke dokumentert at søker hadde fått stilt gal diagnose eller at hun for øvrig var feilbehandlet, og kunne ikke anbefale erstatning i denne saken.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Statens helsetilsyns vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

Det er ikke anført nye forhold i klagen.

Statens helsetilsyn viser til at de har bedt søker om ytterligere dokumentasjon i saken for om mulig å få saken bedre belyst, men at hun ikke har etterkommet anmodningen. Helsetilsynet har derfor ikke funnet grunnlag for å endre oppfatning i saken, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 6

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av feildiagnose og feilmedisinering ved X sykehus.

Statens helsetilsyn viste til at diagnosen som var stilt syntes å være riktig ut fra de beskrevne symptomene. Behandlingen og medisineringsen hadde fulgt anerkjente retningslinjer. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helse-tilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker fastholder i klagen at medisinene han har benyttet har vært uten virkning.

Helsetilsynet kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å forandre konklusjon, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 7

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av at hun ikke ble undersøkt for medfødt hofteluksasjon ved fødeavdelingen ved X sykehus etter fødselen.

Statens helsetilsyn viste til at søker ble omsorgsfullt undersøkt i nyfødtpereioden, også for å avsløre medfødt sykdom i hofteleddene (Ortolains prøve). At prøven ikke tydet på såkalt hofteluksasjon kunne ikke innebære at hun hadde hatt et uheldig møte med helsevesenet. Det ble påpekt at Ortolains prøve ikke alltid avslører hofteluksasjon. Billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Statens helsetilsyns vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at søker er frarøvet muligheten til å leve et normalt liv. Hun føler seg misforstått og mener at vedtaket er gjort uten å se de totale problemene i sammenheng. Hun påpeker at hun i alle år har trodd at Ortolains prøve ikke har vært tatt på henne og at dette var årsaken til at hoftelidelsen ikke ble oppdaget.

Statens helsetilsyn kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger som gir grunnlag for å endre oppfatning, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 8

NN, født 1960, har søkt om billighetserstatning av statskassen med påstand om at det ikke var tatt tilstrekkelig hensyn til hans ryggglidelse (Scheuermanns sykdom) i forbindelse med rådgivning ved yrkesvalg og at dette hadde medført forverring av hans grunnlidelse.

Helsetilsynet viste til at søker fikk ryggglidelsen diagnostisert ved røntgen i 1981. Diagnosen synes å ha vært kjent for hans tidligere behandlende lege på et tidligere tidspunkt. I legeerklæring av 1984 uttaler således hans behandlende lege gjennom 10 år at det kan synes som om han har gjennomgått en såkalt Scheuermanns sykdom. I tillegg står det «slik som tidligere påvist» i

beskrivelsen fra røntgenundersøkelsen i 1981. Helsetilsynet fant det lite sannsynlig at søker ikke var meddelt resultatet av røntgenundersøkelsene, som gjennom årene ble gjentatt flere ganger. Det forelå ingen detaljer i dokumentene som kunne si noe om hvilke overveielser som hadde vært gjort med valg av arbeide. Det ble ansett som lite sannsynlig at de formene for tyngre arbeide som søker hadde hatt etter at skjelettet var utvokst, hadde forverret hans grunnlidelse. Søkers dysleksi ble ansett som et mulig hinder for utføring til mindre kroppslig belastende yrker. Helsetilsynet kunne ikke se at søker hadde kommet spesielt uheldig ut i sitt møte med helsevesenet, og anbefalte derfor ikke billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen fremholdes det at det først var da søker byttet lege i 1998 at det ble gitt orientering og veiledning om hva hans kroniske ryggglidelse innebar m.h.t. bl.a. yrkesmessige begrensninger.

Helsetilsynet finner ikke at det er fremlagt nye opplysninger som gir grunnlag for endret oppfatning i saken, og opprettholder derfor sin tidligere anbefaling.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 9

NN, født 1954, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av skade som følge av feil stilt diagnose ved X kommunale legesenter i 1991. Søker har en medfødt sykdom som består av små utposninger på hjernens pulsårer. Disse utposningene kan briste slik at blod strømmer ut i selve hjernevevet eller mellom hinnene på utsiden av hjernen.

Statens helsetilsyn bemerket at søkers tilstand først ble oppfattet som migrene. Primærlegens notater viser at det ble foretatt gode kliniske undersøkelser som ikke talte imot migrene. Det ble videre uttalt at det er lite sannsynlig at ny blødning kunne vært forhindret selv med en tidligere sykehusinnleggelse. Helsetilsynet fant derfor at han ikke kunne sies å kommet spesielt uheldig ut i sitt møte med helsevesenet, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker anfører i klagen at han er uenig i Helsetilsynets vurderinger og at primærlegen burde ha oppdaget blødningene før.

Helsetilsynet kan ikke se at klagen inneholder nye medisinske opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 10

NN, født 1957, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av behandlingen hun fikk ved X sykehus i forbindelse med en sirkulasjonsforstyrrelse.

Statens helsetilsyn mente at det fikk alvorlige konsekvenser for søker at den diagnostiske og terapeutiske innsatsen startet for sent og la derfor til grunn at hun hadde hatt et uheldig møte med helsevesenet. Billighetserstatning ble anbefalt med kr 100 000,-.

Justisdepartementet viste til at etter det Billighetserstatningsutvalgets praksis ikke gis billighetserstatning i saker hvor søker har fått andre utbetalinger for samme forhold. Denne saken har vært prøvet for Bergen byrett hvor søker tapte. Det ble inngått forlik hvor hun fikk kr 80 000,- mot at hun ikke skulle anke saken til lagmannsretten. Justisdepartementet kunne derfor ikke anbefale billighetserstatning.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at hun er kjent med at det er tilkjent billighetserstatning til andre, selv om de også har mottatt utbetalinger fra forsikringselskap.

Statens helsetilsyn viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger, og tidligere tilråding opprettholdes.

Justisdepartementet bemerker at billighetserstatning skal være en siste utvei for å få en økonomisk ytelse. Det strider således mot billighetserstatningsordningens begrunnelse å tilkjenne billighetserstatning der søker allerede har fått andre utbetalinger som for eksempel erstatning eller forsikring for samme forhold. Om det til tross for dette ved en feil skulle være utbetalt erstatning tidligere, taler ikke det for å innvilge erstatning i dette tilfellet.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 11

NN, født 1953, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av dårlig oppfølging fra helsevesenet etter to trafikkulykker. Røntgenundersøkelser fra 1998 avdekket tegn til et gammelt brudd i hans høyre hånd, men dette bruddet ble ikke oppdaget og behandlet i 1970, og påstås å være årsaken til hans plager i dag.

Statens helsetilsyn viste til at søkers vedvarende plager og funksjonstap kan være en del av senvirkningene etter hans to armbrudd i ungdomsårene. Ikke sjelden oppstår vedvarende plager i form av smerter, økt smertesans, dårlig temperaturregulering og bevegelsesinnskrenkning etter denne typen skader. Helsetilsynet konkluderte med at søker er blitt tilfredsstillende behandlet, og kunne ikke se at han hadde hatt et uheldig møte med helsevesenet. Billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg Helsetilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen utdyper søker sin tidligere anførsel. Han viser til at hans plager henger sammen med at bruddet i hånden ikke ble tilstrekkelig tatt hensyn til, verken ved diagnostiseringen, behandlingen eller omskoleringen.

Statens helsetilsyn kan ikke se at de nye opplysningene som fremkommer av klagen gir grunnlag for endret konklusjon, og tidligere tilråding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 12

NN, født 1980, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av at hun skal ha blitt skadet av en trippelvaksine da hun var 1/2 år gammel. Hun er psykisk og fysisk utviklingshemmet og avhengig av hjelp hele døgnet.

Statens helsetilsyn fant det overveiende sannsynlig at søker lider av «tuberøs sklerose», og at denne ikke er fremkalt av vaksineringsen. I ettertid kunne det fastslås at sykdommen overveiende sannsynlig hadde debutert før vaksineringsen. Det ble også vist til at saken har vært behandlet av domstolene, og at det i lagmannsretten enstemmig ble lagt til grunn at det var overveiende sannsynlig at søker led av «tuberøs sklerose». Helsetilsynet fant på denne bakgrunn ikke å kunne tilrå billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helse-tilsynets vurdering. Billighetserstatningsutvalget bemerket at årsaksforholdet til søkers hjerneskader er prøvet for domstolene og at det er rettskraftig avgjort at feilbehandling ikke er bevist. Billighetserstatningsutvalget kan ikke overprøve denne rettsavgjørelsen, og det kunne da ikke sees å foreligge krittikkverdige forhold fra offentlige myndigheters side som kunne begrunne billighetserstatning. Billighetserstatning ble etter dette ikke tilkjent.

I klagen viser søker til de påkjenningene hun og hennes familie har vært utsatt for gjennom de årene saken har versert. Hun peker i tillegg på usikkerheten som knytter seg til hennes diagnose og hennes videre behandling og at prosessen har medført betydelige helseskadevirkninger på hennes foreldre.

Helsetilsynet har ikke funnet nye opplysninger i klagen som gir grunnlag for å endre oppfatning, og tidligere tilråding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 13

NN, født 1967, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av for sen diagnostisering av epilepsi som medførte at hun ble psykisk utviklingshemmet. Det er også anført at hun fikk en kneskade etter en kneoperasjon i 1983 idet en skrue løsnet og gjorde skade på korsbåndet.

Statens helsetilsyn mente at det var uten betydning for utviklingen av søkers betydelige mentale svekkelse at krampetilbøyelighetene i årene 1969 til 1973 ble oppfattet som feberkramper. Videre ble noen få dagers utsettelse av kneoperasjonen i 1983 ansett å være uten betydning for hennes kneproblemer i de følgende årene. Helsetilsynet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Statens helsetilsyns vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen stilles det spørsmålsteget ved om det forelå en hjerneskade fra fødselen av. For øvrig viser søker til tidligere anførsler.

Statens helsetilsyn kan ikke se at klagen ikke gir grunnlag for å endre oppfatning i saken, og opprettholder derfor tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 14

NN, født 1968, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av følgetilstand etter behandling for nyrekreft i 1968/1969.

Statens helsetilsyn pekte på at vekst-, utviklings- og hormonforstyrrelser var en følge av operasjon, cellegift og strålebehandling og at disse følgetilstandene må anses som påregnelige komplikasjoner. Følgetilstandene kan derfor ikke gi grunnlag for billighetserstatning. Det ble videre påpekt at det sannsynligvis var uheldig at søker på egenhånd avsluttet hormonbehandlingen da hun var 17 år gammel. Det var grunn til å tro at sykehuset hadde tilkjennegitt at det dreide seg om en erstatningsbehandling for mangelfull hormonproduksjon, og at denne forutsetningsvis skulle være langvarig. Billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Statens helsetilsyns vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager fordi hun mener saksbehandlingen i Statens helsetilsyn er mangelfull. Hun påpeker at Helsetilsynet ikke har innhentet journaler fra Y og Z klinikker ved X sykehus og at hennes primærlege ikke er kontaktet i forbindelse med behandlingen av søknaden. Hun påpeker at hun ble forespeilet at Helsetilsynet ved behandlingen av søknaden skulle innhente de nødvendige opplysningene og nødvendig dokumentasjon. Søker mener derfor at saksbehandlingen er mangelfull.

Statens helsetilsyn viser til at det i klageomgangen foreligger en ny erklæring fra søkers primærlege, og at det er innhentet journaler fra de omtalte klinikkene. Helsetilsynet mener at opplysningene som nå foreligger bekrefter Tilsynets tidligere vurderinger i saken, og at det ikke er holdepunkter for at den informasjonen som ble gitt til søker, hadde vært utilstrekkelig. Statens helsetilsyn opprettholder derfor sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 15

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av feilbehandling ved sykehus etter brannskade. Som 9-åring ble søker utsatt for en alvorlig brannskade da han kom i kontakt med en høyspentledning som satte fyr på klærne hans. Han anfører at han har fått redusert bevegelighet i høyre albue som følge av at han ble hengende 3-4 måneder i et stativ. Søker karakteriserer denne behandlingen som eksperimentell. Han er også påført lammelser i høyre kne, såkalt droppfot, som følge av at en bolt ble boret gjennom kneet.

Statens helsetilsyn viste til at behandling av brannskader krever stor innsats, både innen kirurgi, intensivbehandling og pleie. Det ble konkludert med at søker hadde fått en adekvat medisinsk behandling, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Statens helsetilsyns vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til en uttalelse fra en seksjonsoverlege ved X sykehus hvor det bl.a. fremgår at det er rimelig å anta at både brannskadene og den langvarige strekkbehandlingen som sådan kan være årsaken til bevegelse-

sinnskrenkningen i begge albuer. Søker anfører videre at bevegelse-sinnskrenkningene kunne vært unngått hvis han hadde vært behandlet med fysioterapi i rett tid.

Statens helsetilsyn peker på at det var nødvendig å ta i bruk en behandlingsmetode som ga tilgang til både ryggflaten og maven samtidig for å gi en optimal behandling av forbrenningene. Helsetilsynet har for øvrig intet å bemerke til den fysioterapien som ble gitt søker ved behandlingen av brannskadene og opprettholder derfor tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 16

NN, født 1946, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av påstått mangelfull offentligrettslig ansvarsforsikring for flyklubber som driver ervervsmessig flyging samt mangelfull oppfølging fra helsevesenet etter at søkers ektefelle og to barn omkom i en flyulykke i 1980.

Samferdselsdepartementet uttalte at det forhold at myndighetene ikke har valgt regler for forsikringsplikt, verken kan lede til erstatningsansvar eller ansees som så urimelig at det offentlige bør gi kompensasjon gjennom billighetserstatningsordningen. Samferdselsdepartementet fant derfor, etter en helhetsvurdering, ikke å kunne tilrå billighetserstatning.

Helsetilsynet bemerket at søker hadde hatt en meget traumatisk opplevelse da hennes ektefelle og to barn omkom i en flyulykke. Det var imidlertid ikke vanlig den gang at helsevesenet hadde noe organisert psykiatrisk tilbud for pårørende ved store ulykker. Det forelå ikke opplysninger om at de etterlatte i tiden etter ulykken ble avvist ved forsøk på å søke hjelp i helsevesenet. Helsetilsynet konkluderte med at man ikke fant at søker hadde hatt et uheldig møte med helsevesenet, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Samferdselsdepartementet og Helsetilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen fastholder søker at hun hadde et uheldig møte med helsevesenet.

Helsetilsynet kan ikke se at det fremkommer opplysninger av betydning for deres vurdering, og fastholder tidligere tilråding.

Klagen har også vært forelagt Samferdselsdepartementet, som ikke kan se at den inneholder nye momenter i forhold til reglene for ansvarsforsikring på flyhavaritidspunktet i 1980. Samferdselsdepartementet finner heller ikke andre forhold som tilsier at spørsmålene omkring ansvarsforsikring bør vurderes annerledes i denne omgangen og fastholder derfor sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 17

NN, født 1956, som er av omstreiferslekt, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull skolegang. Han ble utsatt for forskjellige straffemetoder under opphold på X arbeidskoloni.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet anså det godtgjort at søker hadde hatt manglende skolegang, og anbefalte billighetserstatning på kr 60 000,-.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble tilkjent med kr 60 000,-.

I klagen anføres det at det bevilgede beløpet ikke er i samsvar med de forholdene han som barn levde under på X. Han kom til stedet fem år gammel og ble snart et offer for straffemetoder som for eksempel sengearrest i opptil to måneder og bikkjehalsbånd rundt halsen. Disse forholdene har påført ham store psykiske plager. Han viser i denne forbindelse til at han ble uføretrygdet som 19-åring.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet kom til at den behandlingen søker hadde fått syntes å ha hatt alvorlige konsekvenser for ham, og anbefalte ytterligere kr 30 000,- i billighetserstatning.

Justisdepartementet sluttet seg til Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon og fremla saken for Billighetserstatningsutvalget på nytt.

Billighetserstatningsutvalget fant ikke de anførte forholdene på X tilstrekkelig bevist. Det ble pekt på at man ved bevisbedømmelsen vanskelig bare kan bygge på søkerens ensidige opplysninger og at man heller ikke har møtt slike opplysninger i andre saker med tilknytning til X arbeidskoloni. Ytterligere billighetserstatning ble derfor ikke tilkjent.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 18

NN, født 1958, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag mangelfull skolegang. Søkers familie var reisende. Han hevder å ha hatt svært lite skolegang og at han først lærte å lese og skrive i en alder av 35 år.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker har hatt skolegang ved minst tre ulike skoler. Skolegangen bar preg av stort fravær, noe som skyldtes at han ble holdt hjemme fra skolen av foreldrene. Familien var på reise fra tidlig på våren til langt på høsten. Det ble ansett godtgjort at han ikke hadde fått den skolegangen han har hatt krav på, og det ble anbefalt billighetserstatning med kr 60 000,-.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble innvilget med kr 60 000,-.

Søker klager over beløpets størrelse og anfører at hans mangelfulle skolegang har vært årsak til at han ikke har kunnet utvikle sine interesser.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan ikke se at det har fremkommet nye opplysninger vedrørende folkeskoleopplæringen som tilsier en annen konklusjon, og viser til at det bevilgede beløpet er i samsvar med det Stortinget har vedtatt. Tidligere tilråding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 19

NN, født 1950, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull skolegang med mye mobbing. Søkers familie var reisende.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker har gjennomført om lag seks og et halvt års skolegang av en syvårig grunnskoleopp-læring. Fraværet hadde ikke vært stort, og hun gikk ut med til dels gode resul-tater. Det ble videre vist til at også andre uten hennes bakgrunn kunne bli utsatt for mobbing, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billig-hetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til tidligere anførsler.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger som tilsier en endret konklusjon, og tidligere til-råding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 20

NN, født 1926, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull skolegang. Søkers familie var reisende.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet fant det dokumentert at søker har hatt skolegang i seks av sju skoleår, og at han avsluttet skolen ved oppnådd alder. Han hadde lite fravær i løpet av skoletiden, og hans karakterer var middels gode. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billig-hetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at skoleprotokollen ikke gir et riktig bilde av hva som var søkers situasjon i skoletiden.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger som tilsier en endret konklusjon, og tidligere til-råding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 21

NN, født 1931, har søkt om billighetserstatning av statskassen for tapt skole-gang som følge av annen verdenskrig. Søker er samisk.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at det etter fast praksis i Billighetserstatningsutvalget ikke ytes billighetserstatning for for-hold som skyldes krigssituasjon og anbefalte ikke billighetserstatning i dette tilfellet.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billig-hetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen anfører søker at avslaget er grunnet på mangelfull kulturkompetanse i tilknytning til nomadefolks levemåte og liten forståelse eller kunnskap om dagjeldende skolelovgivning.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bemerker at opplysningene i klagen om bl.a. dagjeldende skolelovgivning var kjent for departementet da søknaden ble behandlet, og at de ikke tilsier en annen konklusjon i saken. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder derfor sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 22

NN, født 1952, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av feilplassering på spesialskole for evneveike. Det ble anført at søker ikke var evneveik.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker på den tiden hadde generelle lærevansker, og at han hadde behov for spesialundervisning. Han hadde utbytte av undervisningen og departementet kunne ikke se at han var feilplassert. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at det er dokumentert at søker har et normalt evnenivå. Han synes derfor det er noe «drøyt» å bli plassert i skole sammen med psykisk utviklingshemmede personer.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet fastholder at søker hadde lærevansker på denne tiden, og at det derfor var riktig at han gikk på en spesialskole for elever med lærevansker. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder derfor tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 23

NN, født 1955, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull skolegang. Han kan ikke lese og skrive, og dette kunne ha vært unngått dersom han hadde fått et adekvat undervisningsopplegg på et tidligere tidspunkt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet innhentet en sakkyndig uttalelse hvor det etter en helhetsbetraktning av de skoletilbudene søker har fått, ikke ble anbefalt billighetserstatning. Departementet sluttet seg til konsulentens vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at han var en kasteball i det offentlige systemet, og at ingen tok det reelle ansvaret for at han fikk den skolegangen og stabiliteten

han trengte. I klagen fremkommer det opplysninger om at han også skal ha blitt seksuelt misbrukt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har på nytt fått saken vurdert av en sakkyndig, men finner ikke grunnlag for å endre sin tidligere tilrøding.

Justisdepartementet presiserer at de udokumenterte påstandene om seksuelt misbruk kun er fremsatt i klageomgangen og at søker, dersom han ønsker denne anførselen realitetsbehandlet, bør fremsette egen søknad på dette grunnlaget. Anførselen om seksuelt misbruk er dermed ikke vurdert i klagebehandlingen.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 24

NN, født 1943, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull grunnskoleopplæring og feilplassering på X spesialskole. Videre har han anført at han ble utsatt for ulovlige straffereaksjoner ved spesialskolen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kunne ikke se at det forelå formelle feil ved innmeldingen til X spesialskole. Videre ble det bemerket at det av Y skole ble lagt vesentlig vekt på en IQ test av typen Kuhlmann-Andersen ved innmeldingen til spesialskolen, og at dette var i samsvar med datidens tenkning. Når det gjaldt søkers anførsler om at han hadde vært utsatt for ulovlige straffereaksjoner på X spesialskole, viste Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet til at spesialskolen tidligere hadde blitt gransket av bl.a. Sivilombudsmannen for slike forhold. Sivilombudsmannen konkluderte i sin rapport 6. juli 1967 med at de forklaringene som forelå var sterkt motstridende og at bevismaterialet ikke var tilstrekkelig til at det kunne konstateres hva som var skjedd. Forholdene ved skolen ble også kritisert i en bok skrevet av en annen tidligere elev. Påstandene i boken ble imidlertid kjent døde og maktesløse i en straffesak i 1969 hvor forfatteren også ble idømt bot. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet anså det på bakgrunn av Sivilombudsmannens rapport og opplysningene som kom frem i straffesaken i 1969, godtgjort at det hadde forekommet ulovlige straffereaksjoner ved skolen, men mente at disse på langt nær var av slike dimensjoner som søker anfører. Det var videre dokumentert at spesialskolen var opptatt av å skaffe søker et videgående skoletilbud etter barneskolen, men at han var skoletrett og lite interessert. Det var i tillegg dokumentert at han senere søkte seg tilbake til spesialskolen. Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet konkluderte derfor med at det utfra den tids oppfatning ikke var gjort faglige eller formelle feil i forbindelse med overføringen av søker til X spesialskole. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen hevder søker at både forhold rundt familien, Y skole og X spesialskole var uriktig fremstilt. Han anfører således at han bare hadde 5 søsken, at det ikke var grunnlag for å si at foreldrene hans vanrøktet barna, at han ikke

var i kontakt med psykolog før overføringen til spesialskolen og at han var på X skole i 6 måneder, ikke i 8 uker.

Kirke-, utdannings-, og forskningsdepartementet har gjennomgått saken på nytt uten å finne grunnlag for å endre oppfatning, og opprettholder derfor den tidligere tilrådingen.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 25

NN, født 1953, har søkt om billighetserstatning av statskassen for manglende oppfølging av hans lese- og skrivevansker i grunnskolen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at skolen allerede før skolestart etablerte en beredskap i forhold til søkers behov gjennom bistand fra skolepsykologtjenesten. Departementet påpekte også at han gjennom samtlige skoleår ble tildelt ekstratimer både innenfor og utenfor rammetimeantallet. Fra 1975 ble det også satt inn ressurser og organisert faglige tiltak av spesialpedagog, da de ordinære hjelpetiltakene ikke ga de ønskede resultatene. Departementet anførte videre at søker etter 9 års skolegang (modningsklasse + 8 ordinære skoleår) ikke møtte frem til undervisning siste skoleår. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant derfor ikke grunnlag for å kritisere skoleverket, og uttalte at det er rimelig grunn til å anta at hans problemer skyldes vanskelige oppvekstvilkår. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at offentlige myndigheter ikke gjorde nok for å lære ham elementære kunnskaper. Disse forsømmelsene er årsaken til at han i dag har manglende evne til å forsørge seg selv og manglende sosial mestrings-evne. Det anføres også at skoleverket burde ha klarlagt lærevanskene på et tidligere tidspunkt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger vedrørende søkers skolegang, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 26

NN, født 1947, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag feilplassering ved spesialskole.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at den skriftlige dokumentasjonen fra søkers skoletid var mangelfull. Med utgangspunkt i dagjeldende regelverk og praksis kunne imidlertid departementet likevel vurdere om søker hadde kommet særlig uheldig ut i forhold til andre barn i tilsvarende situasjon. Departementet uttalte at dagjeldende prosedyrer var fulgt og at nødvendige vedtak ble fattet uten bemerkninger fra skolestyret, overtilsy-

net og direktoratet som var pålagt legalitetskontroll i slike saker. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helse-tilsynets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen viser søker til at saken er ufullstendig fremført av departementene og at vurderingene av hans vansker og plasseringen ved spesialskolen for evneveike ikke er tilstrekkelig vektlagt.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet anfører at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag til å forandre oppfatning, og tidligere tilråding opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 27

NN, født 1939, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av redusert livskvalitet som følge av mangelfull skolegang.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet fant ikke dokumentasjon i saken som støttet søkers påstand om at han ikke hadde fått noe hjelp av lærerne. Departementet viste i tillegg til at kommunene etter lov om folkeskolen av 1936 kun hadde plikt til å iverksette særskilt undervisning når det var avsatt midler til det og at det nok kun i begrenset omfang ble avsatt slike midler. På denne bakgrunn mente Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet at søker var i samme situasjon som mange andre på den tiden og dermed ikke kunne sies å ha kommet særlig uheldig ut sammenlignet med andre i samme situasjon. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke-utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker krever i klagen belyst om det var satt av midler til hjelpetiltak i kommunen. Han er for øvrig ikke fornøyd med begrunnelsen for avslaget og fastholder at livskvaliteten hans er forringet som følge av dysleksi-plagene.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet viser til at det etter så mange år er vanskelig å finne dokumentasjon på om kommuner frivillig bevilget midler til spesialundervisning og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 28

NN, født 1957, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av mangelfull grunnskoleopplæring.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at det var vanskelig å danne seg et bilde av søkers skolegang fordi det forelå så lite dokumentasjon i saken. På bakgrunn av den dokumentasjonen som faktisk forelå fant imidlertid departementet at søker har fullført skolen med full fagkrets og at karakterene hans kan sammenliknes med mange andres. Det ble videre vist til at det ble tilrådd et mindre krevende alternativ for søker i 8. klasse, men at foreldrene ikke fulgte skolens råd. Departementet stilte imidlertid spørsmål ved at

PP-tjenesten ikke var koplet inn tidligere samtidig som det ble bemerket at en sakkyndig kunne ha bidratt til å klarlegge et eventuelt dysleksiproblem samt behov for støttetiltak. Samlet sett fant Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet likevel, på bakgrunn av søkers relativt gode avgangsvitnemål og karakter i skriftlig norsk, ikke grunnlag for å kritisere skolen for forsømmelser, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at det ikke er innhentet tilstrekkelig dokumentasjon i saken. Han viser også til at han ble mobbet på skolen, og at hans mor var i kontakt med lærerne ved flere anledninger i forbindelse med mobbingen og hans lese- og skriveproblemer. Hans mor skal også ha blitt kontaktet av søkers lærer som innrømmet at han ikke hadde vært som han burde mot søker.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet peker på at de i klageomgangen har forsøkt å innhente ytterligere dokumentasjon, men uten resultat. Etter departementets oppfatning valgte søker og hans foreldre bort hjelpeundervisning for ham da de valgte et mer krevende alternativ enn det skolen anbefalte. Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet finner derfor ikke grunn til å klandre skolen for ikke å ha gitt hjelpeundervisning, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 29

NN, født 1964, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av en svært vanskelig oppvekst som i vesentlig grad skyldtes at faren hadde alkoholproblemer. Det ble også anført at det heftet mangler ved søkers grunnskoleopplæring.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor bemerket at kommunen var kjent med familien og var inne med tiltak i forhold til de hygieniske forholdene i hjemmet og ved å skaffe støttekontakt og barnehageplass til tre av søkers søsken. Kommunen var imidlertid ukjent med den situasjonen søker beskriver med hensyn til farens alkoholmisbruk og fysiske vold mot søker. Statens ungdoms- og adopsjonskontor la til grunn at kommunen hadde vurdert søker og hans situasjon som «ikke pleietrengende» i den grad tiltak var nødvendig, og at barnevernet derfor ikke kunne sies å ha opptrådt kritikkverdig. Billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker ble testet med evneprøver og pedagogiske prøver flere ganger og at han generelt læringsmessig syntes å stå noe tilbake for gjennomsnittet. Det kunne imidlertid ikke pekes på spesifikke læringsvansker. Skolesituasjonen synes å ha vært god og utviklende for søker, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til forberedende organers vurdering og konklusjon. Billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at det er vanskelig for ham å dokumentere alt han har vært igjennom og hevder at kommunen er så liten at de fleste kjenner hverandre og at det av det grunn ville være rart om kommunen ikke visste mer om farens alkoholmisbruk og søkers situasjon. Han anfører også at han ikke hadde de største problemene på barneskolen, men på ungdomsskolen. Kirke-utdannings- og forskningsdepartementet vurdering omhandler etter hans mening i hovedsak situasjonen på barneskolen.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor bemerker at det ikke har betydning for deres vurdering av søknaden at politiet visste om farens alkoholmisbruk, så lenge barnevernet ikke hadde kjennskap til forholdene. Det er ikke dokumentasjon i saken som støtter påstanden om at barnevernet kjente til familieforholdene hans. Klagen inneholder etter Statens ungdoms- og adopsjonskontors oppfatning heller ikke for øvrig nye opplysninger som tilsier en annen konklusjon, og tidligere tilråding opprettholdes.

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet finner ikke nye opplysninger av betydning for utfallet i klagen, og opprettholder tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 30

NN, født 1944, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av kritikkverdige oppvekstvilkår ved X barnehjem. Han skal ha blitt utsatt for en rekke avstraffelser og blitt pålagt tunge arbeidsoppgaver.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor bemerket at det fantes lite dokumentasjon som kunne belyse søkers opphold på barnehjemmet, men fant det sannsynlig at hans historie var sann. Det ble derfor anbefalt billighetserstatning med kr 60 000,-.

Justisdepartementet sluttet seg til Statens ungdoms- og adopsjonskontors vurdering og konklusjon. Billighetserstatningsutvalget fant saken tvilsom, men kom til at søknaden måtte avslås da man var henvist til kun å bygge på søkers egen fremstilling av fakta. Utvalget uttalte videre: «Han beskriver ett tilfelle av ren tortur, jfr. neddykkingen i en vanntønne, som under enhver omstendighet er et ulovlig overgrep. Søkeren har åpenbart voldt disiplinære problemer på hjemmene. De øvrige forhold han beskriver er slik han selv oppfattet dem, og behøver derfor objektivt sett ikke være straffemetoder eller handlinger som avvek slik fra barns oppvekst den gang at det er ensærlig grunn til å tilkjenne søkeren en billighetserstatning (hvor mye av oppveksten ellers kan beklages ut fra våre dagers syn). At barn ble sperret inne noen ganger, ble lugget og fikk en ørefik, var dessverre ikke uvanlig både i og utenfor barnevernet. Søkers beskrivelse av arbeidsoppgaver er neppe noe eksempel på overgrep, men ledd i vanlig oppdragelse for mange barn både den gang og i dag». Billighetserstatning ble etter dette ikke tilkjent.

I klagen anføres det at mishandlingen var mer alvorlig enn det som tidligere er fremkommet. Søker skal blant annet ha blitt utsatt for seksuelt misbruk.

Statens ungdoms- og adopsjonskontor tar Billighetserstatningsutvalgets uttalelse til etterretning, og finner det vanskelig å kritisere barnevernet ut fra

den foreliggende dokumentasjonen. Statens ungdoms- og adopsjonskontor anbefaler derfor at klagen ikke tas til følge.

Justisdepartementet viser til at påstandene om seksuelt misbruk er fremsett for første gang i klageomgangen og at søker, dersom han ønsker denne anførselen realitetsbehandlet, bør fremsette egen søknad på dette grunnlaget. Det er ikke hensiktsmessig å behandle denne anførselen i forbindelse med klagebehandlingen.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 31

NN, født 1923, har søkt om billighetserstatning av statskassen for senskader som følge av seksuelt misbruk. Skadevolder er oppgitt å være en tidligere nabo. Overgrepene skal ha bestått i at skadevolder fikk søker og en jevnaldrene kamerat til å onanere hverandre og skadevolder. Guttene skal da ha vært omtrent 13-14 år gamle. Søker har en lang sykdomshistorie, og han har vært i kontakt med en lang rekke institusjoner og leger innenfor det psykiatriske helsevesenet.

Justisdepartementet la til grunn at overgrepene hadde funnet sted, men fant det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at søkers psykiske skader i det vesentlige er en følge av de påståtte overgrepene. Det ble lagt vekt på at han hadde vært innom en lang rekke institusjoner uten at forholdene var blitt tatt opp. Overgrepene kom frem ved at søker ble pasient hos en psykolog henimot 50 år etter at overgrepene hadde funnet sted. Psykologen har avgitt erklæring på at han mener det er en klar årsakssammenheng mellom overgrepene og søkers problemer, men departementet fant det lite sannsynlig at det så lang tid etter at overgrepene fant sted er mulig å angi en sikker årsak til at pasienten i ung alder utviklet psykiske problemer. Utfra en samlet vurdering fant departementet at dette ikke var en slik overgrepssak hvor det etter praksis ytes billighetserstatning, og billighetserstatning ble derfor ikke anbefalt.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til departementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at psykologen påviser årsakssammenheng mellom overgrepet og søkerens skader og at det ikke kan være grunnlag for å trekke de faglige vurderingene i tvil. Det anføres at det er skjedd en overprøving av en faglig vurdering uten at sakkyndig kompetanse gir grunnlag for det.

Justisdepartementet finner ikke grunn til å endre oppfatning i saken, og opprettholder tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 32

NN, født 1946, har søkt om billighetserstatning av statskassen for skader som følge av seksuelle overgrep. Skadevolder er oppgitt å være hennes nå avdøde onkel. Videre hevder søker å være voldtatt av en person hun hadde møtt på en fest. Det ble ikke innhentet uttalelse fra denne personen, da adressen hans var ukjent.

Justisdepartementet fant saken svært tvilsom, men kom til at det var tilstrekkelig sannsynliggjort at søker hadde vært utsatt for seksuelle overgrep fra sin onkel og at hennes psykiske tilstand delvis kunne tilbakeføres til overgrepene. Etter en helhetsvurdering, der det ble lagt vesentlig vekt på overgrepens karakter samt at overgriperen hadde den daglige omsorgen for søkeren på overgrepstidspunktet, fant Justisdepartementet å burde anbefale billighetserstatning med kr 100 000,-.

Billighetserstatningsutvalget tiltrådte Justisdepartementets vurdering. Utfra en sammenligning med praksis fra tilsvarende saker, ble imidlertid erstatningen satt til kr 80 000,-.

Under henvisning til sakens art og de følgende overgrepene har hatt for henne, klager søker over erstatningens størrelse.

Justisdepartementet finner ikke at klagen inneholder opplysninger som kan gi grunnlag for endring av beløpets størrelse, og opprettholder tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 33

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av økonomisk tap som følge av uriktig fastsettelse av farskap ved dom.

Justisdepartementet fremmet under tvil saken for Billighetserstatningsutvalget, og viste til at søker hadde fått en nominell tilbakebetaling etter barne-loven § 62 av de bidragene som hadde vært innbetalt. Billighetserstatning kan ikke nyttes som et supplement til Rikstrygdeverkets tilbakebetalingsordning. Denne problemstillingen har tidligere vært behandlet av Stortinget, som har konkludert med at urettmessig betaling av barnebidrag som følge av fastslått farskap, ikke gir grunnlag for billighetserstatning. Dersom innbetalt beløp er større enn tilbakebetalt beløp, ble søker anbefalt å rette en henvendelse til utbetalende myndighet. Justisdepartementet fant dermed ikke grunnlag for å anbefale erstatning i dette tilfellet.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen vises det til at søker, grunnet lang saksbehandlingstid i Rikstrygdeverket, mistet muligheten til å prøve erstatningskravet for domstolene. Han mener videre at det er gjort grove saksbehandlingsfeil og at han har innbetalt et betydelig beløp til staten i form av urettmessige bidrag.

Justisdepartementet finner ikke momenter i klagen som tilsier en annen konklusjon, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 34

NN, født 1937, har søkt om billighetserstatning av statskassen. Grunnlaget i denne omgang er mangelfull informasjon og misvisende påvirkning fra den medisinske rådgivningstjenesten ved X trygdekontor i forbindelse med krav om attføringspenger. Hun har anført at dette sammen med sosialkontorets

saksbehandling, har medført at hun i dag er uføretrygdet til tross for at hun stort sett er arbeidsfør. Søker er tidligere innvilget billighetserstatning med kr 20 000,- på grunnlag av kritikkverdig behandling fra X sosialkontor.

Rikstrygdeverket fant det sannsynlig at søker hadde fått mangelfull informasjon om regelverket tilknyttet retten til attføringspenger, men fant ikke grunnlag for påstanden om at den medisinske rådgivningstjenesten hadde forsøkt å presse henne til å undergi seg behandling. Rikstrygdeverket pekte i denne sammenhengen på at hun hadde fått sin søknad om attføringspenger behandlet etter dagjeldende lov, forskrifter og retningslinjer, men at det var konstatert at hun ikke fylte vilkårene for å motta slik ytelse. Forholdene samlet sett var etter Rikstrygdeverkets oppfatning ikke av slik karakter at det burde gi grunnlag for billighetserstatning, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Rikstrygdeverkets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen viser søker til tidligere anførsler.

Rikstrygdeverket viser til at klagen ikke inneholder opplysninger som tilsier en annen konklusjon, og den opprinnelige tilrådingen opprettholdes.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 35

NN, født 1950, har søkt om billighetserstatning av statskassen. Grunnlaget for søknaden er at han mener seg tilstått uførepensjon på et for sent tidspunkt. Han anfører at han fremmet krav om uførepensjon i 1980, men først ble innvilget uførepensjon i 1990.

Rikstrygdeverket bemerket at søker etter deres vurdering er innvilget uførepensjon på korrekt tidspunkt. Dette begrunnes i hovedsak med at han var under yrkesrettet og medisinsk attføring frem til slutten av 1990 og at han da ble innvilget uførepensjon med virkning tilbake til 01.01 1980. Rikstrygdeverket fant på denne bakgrunn ikke å kunne anbefale billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Rikstrygdeverkets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at han burde ha vært innvilget uførepensjon fra et tidligere tidspunkt. Han anfører også at han ikke har deltatt på noe attføringsopplegg.

Rikstrygdeverket viser til at han ble innvilget uførepensjon fra 1980 og at vilkårene for å innvilge fra et tidligere tidspunkt ikke forelå. Det vises også til at dokumenter fra X trygdekontor bekrefter at han har mottatt attføringspenger i 21/2 år. Rikstrygdeverket opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 36

NN, født 1938, har søkt om billighetserstatning av statskassen på to grunnlag. Det ene er plager som påstås å være forårsaket av arbeidsmiljøet ved X fylkes-

kommune. Søker hevdet at arbeidsgiver og bedriftshelsetjenesten ved manglende oppfølging hadde opptrådt kritikkverdig. Det andre er at Rikstrygdeverket fattet uriktig vedtak da hennes plager ikke ble godkjent som yrkes-skade.

Kommunal- og regionaldepartementet la til grunn at søker er påført lidelser som synes å ha sammenheng med belastninger i arbeidssituasjonen. Departementet fant imidlertid ikke at vilkårene for billighetserstatning var oppfylt. Fra arbeidsgivers side var det igangsatt flere tiltak med tanke på å bedre situasjonen for å få henne tilbake til arbeidslivet. Det var også grunn til å anta at søker hadde fått mer hjelp enn mange andre i tilsvarende situasjon da denne bedriften hadde en bedriftshelsetjeneste som kunne følge opp saken samt at det var mulighet for bedriftsintern omplassering/attføring. Kommunal- og regionaldepartementet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning.

Rikstrygdeverket viste til at søker hadde mottatt de ytelsene hun hadde krav på fra trygdeetaten, og anbefalte ikke billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Kommunal- og regionaldepartementet og Rikstrygdeverkets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at saksfremstillingen fra Kommunal- og regionaldepartementet og Rikstrygdeverket er ufullstendig.

Kommunal- og regionaldepartementet finner ikke opplysninger i klagen som taler for å endre konklusjon i saken, og tidligere tilråding opprettholdes.

Rikstrygdeverket finner heller ikke grunnlag for å endre sin vurdering, og opprettholder tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 37

NN, født 1945, har søkt om billighetserstatning av statskassen på grunnlag av forsinket diagnose og mangelfull behandling av et tretthetssyndrom og at dette har medført et forverret sykdomsforløp. Hun anførte i tillegg at hun burde ha blitt innvilget full uførepensjon fra et tidligere tidspunkt.

Statens helsetilsyn bemerket at søker fra begynnelsen av 80-tallet har hatt en rekke symptomer, og at man under opphold på psykiatrisk sykehus har antatt at det forelå en psykonevrotisk sykdom. Da «kronisk tretthetssyndrom» er vanskelig å diagnostisere, kunne verken leger eller trygdeetat etter Helse-tilsynets mening kritiseres for at de ikke hadde vurdert muligheten for at hun hadde denne lidelsen. Helsetilsynet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning.

Rikstrygdeverket viste til at hun søkte om full uførepensjon den 18.07 1987, og at hun ble tilstått 100 % uførepensjon fra 01.04 1987, tre måneder forut for kravet. I 1989 søkte hun imidlertid om full uførepensjon fra 1984. Rikstrygdeverket mente at vilkårene for å innvilge 100% uførepensjon fra et tidligere tidspunkt ikke var tilstede, og viste til at vedtaket i sin tid ble klaget inn for Trygderetten som nektet klagen fremmet på grunnlag av at den enstemmig fant at den ikke ville føre frem. Billighetserstatning ble på denne bakgrunn ikke anbefalt.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til forbedrende instansers vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker viser i klagen til at hun har hatt store helseplager siden tidlig barndom, og opprettholder anførselen om at uførepensjon burde vært innvilget fra et tidligere tidspunkt.

Statens helsetilsyn finner ikke nye medisinske opplysninger i klagen som gir grunnlag for å endre oppfatning i saken, og opprettholder derfor sin tidligere tilråding.

Rikstrygdeverket kan heller ikke se at klagen inneholder nye opplysninger som innebærer at tidligere konklusjon bør fravikes, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Sak nr. 38

NN, født 1941, har søkt om billighetserstatning av statskassen til dekning av advokatutgifter han ble påført som følge av tvist om uførhetsgrad etter en ulykke. Søker tjenestegjorde i den internasjonale organisasjonen X, og ble utsatt for en meget alvorlig ulykke i forbindelse med tjenesteoppdrag i Y. X innrømmet kun erstatning basert på en uførhetsgrad på 50% til tross for at samtlige legeerklæringer la til grunn at uførhetsgraden var 100%. Etter bistand fra advokat ble uførhetsgraden satt til 91%. X dekket imidlertid av prinsipielle grunner ikke søkers advokatutgifter.

Utenriksdepartementet viste til at ulykken har hatt urimelig store konsekvenser for søker og hans familie og at X hadde avslått å dekke hans utgifter i saken. Utenriksdepartementet mente at advokatutgiftene burde dekkes etter en analogi av forvaltningsloven § 36, og anbefalte billighetserstatning. Det ble ikke angitt noe eksakt beløp. Da tilrådingen ga «full støtte» til søknaden, la imidlertid Justisdepartementet til grunn at Utenriksdepartementet mente at søker burde gis erstatning tilsvarende advokatutgiftene i sin helhet, dvs. kr 246 863,-.

Justisdepartementet bemerket at billighetserstatningsordningen i utgangspunktet kun kommer til anvendelse der tap kan tilbakeføres til norske myndigheters forhold. Det ble videre pekt på at billighetserstatningsordningen ikke fungerer som et alternativ til andre kompensasjonsordninger og at billighetserstatning normalt ikke ytes til dekning av bestemte utgifter. Justisdepartementet viste i denne sammenhengen til at søker hadde søkt om fri rettshjelp og fått avslag. Departementet fant det ikke rimelig å bruke billighetserstatningsordningen til å overprøve vedtak etter rettshjelpsloven. Det ble også uttalt at det ikke var naturlig å yte billighetserstatning etter en analogisk anvendelse av forvaltningsloven § 36. Departementet viste i tillegg til at det etter fast praksis i Billighetserstatningsutvalget ikke gis billighetserstatning for skade eller tap som følge av ulykker. Justisdepartementet fant på denne bakgrunn ikke grunnlag for erstatning, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering og konklusjon, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søker at Justisdepartementets og Billighetserstatningsutvalgets begrunnelse for å avslå søknaden er urimelig.

Utenriksdepartementet viser til at det foreliggende materialet ikke tilsier at de skulle innta et annet standpunkt i saken, og at det ikke er noe som skulle tilsi at det ikke er rimelig at søker tilkjennes billighetserstatning. Utenriksdepartementet opprettholder derfor tidligere tilråding.

Justisdepartementet finner ikke forhold i klagen som taler for å endre standpunkt i denne saken, og opprettholder derfor tidligere tilråding.

Justisdepartementet som sekretariat for Billighetserstatningsutvalget fremmer med dette klagen.

Justis- og politidepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om billighetserstatninger av statskassen.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om billighetserstatninger av statskassen i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om billighetserstatninger av statskassen

Klage fra følgende tas ikke til følge:

1. NN
2. NN
3. NN
4. NN
5. NN
6. NN
7. NN
8. NN
9. NN
10. NN
11. NN
12. NN
13. NN
14. NN
15. NN
16. NN
17. NN
18. NN
19. NN
20. NN
21. NN
22. NN
23. NN
24. NN
25. NN
26. NN
27. NN
28. NN
29. NN
30. NN
31. NN
32. NN
33. NN
34. NN
35. NN
36. NN
37. NN

38. NN

